

SLOVENSKA ZVEZA ZA
JAVNO ZDRAVJE, OKOLJE
IN TOBAČNO KONTROLO

NVO varujejo naše zdravje

E-NOVICE / Marec 2020

www.facebook.com/szotk
www.zadihaj.net
www.nvozdrazve.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

MESTNA OBČINA MARIBOR

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM.

Vsebina:

- [novice mreže NVO za zdravje in ostale novice](#)
- [zanimive novice s področja zdravja in okolja po svetu](#)
- [napovednik dogodkov na področju zdravja in okolja](#)
  - [razpisi na področju zdravja in okolja](#)

NOVICE MREŽE NVO ZA ZDRAVJE IN OSTALE NOVICE

• [Izboljšanje zdravja romskih žensk, mladostnic in otrok v Podravske regiji](#)

V okviru prijavljenega programa je SZOTK raziskala stanje zdravja romskih žensk, mladostnic in otrok v Podravske regiji, in sicer v medijih, člankih, statistikah in na terenu. Ugotovili smo, da obstajajo konkretne težave oz. razlogi za slabše vključevanje romskih mladostnic, žensk in otrok v preventivne programe za zdravje ter razlogi, da nimajo izbranega osebnega zdravnika, pediatra oz. ginekologa. S strani romske skupnosti je občutna težava sporazumevanje, saj vsi pripadniki skupnosti ne znajo slovenskega jezika. Zaradi težav s komunikacijo so nekateri zdravniki mnenja, da je zdravljenje oteženo, saj posameznik ne more natančno opisati svojih težav, prav tako pa slednji morda ne bi razumel navodil zdravljenja oz. morebitnih navodil za jemanje zdravil, merjenje in beleženje vrednosti sladkorja ipd. Nekateri zdravniki ne želijo prevzeti odgovornosti za posledice morebitnega nerazumevanja in s tega razloga pacienta odklonijo. Poiskali smo informacije o zdravnikih, h katerim se posamezniki skupnosti, ki še nimajo izbranega zdravnika, lahko vpišejo.

Ob tem smo predstavili projekt tudi predstavnikom ZD Adolfa Drolca; Centru za krepitev zdravja, dispanzerju za otroke, OE za Varstvo žensk in v dnevnem centru Pika (center za Otroke in mladostnike). Pri zdravstvenih delavcih so dobili izvajalci veliko uporabnega znanja za izvajanje projekta. V centru za otroke, mladostnike in starše so se izvajalci podrobneje seznanili z značilnostjo populacije oz. mladostnikov, ki obiskujejo dnevni center, njihovimi težavami, potrebami ter ustreznim pristopom.

Izvedli smo delavnice za promocijo in krepitev zdravja, kjer so dobili udeleženci ob zdravstveno - vzgojnih vsebinah in gradivu tudi konkretne odgovore za reševanje specifičnih težav. Seznanjeni so bili na koga (in na kakšen način) se lahko obrnejo v primeru zdravstvenih težav, pa tudi v primeru težav pri izbiri osebnega zdravnika. Posameznike, ki nimajo izbranega osebnega zdravnika, ginekologa ali pediatra, smo napotili na ustrezen naslov.

• [Facebook kampanja "OPUSTI IN ZMAGAJ"](#)

SZOTK je letos spet pripravila projekt brezplačnega skupinskega opuščanja kajenja, pri katerem si ob strokovni podpori in podpori članov skupine, udeleženci prizadevajo za prenehanje kajenja. Projekt je namenjen odvajanju od kajenja za večjo zaključeno skupino udeležencev. Vsi udeleženci kampanje bodo na isti dan pričeli z vodenim opuščanjem kajenja. Kampanjo bo v zaprti skupini koordiniral moderator, ki bo skrbel za spoštljivo komunikacijo, varoval podatke udeležencev ter skrbel za dvigovanje pozitivnega okolja, prijateljskega sodelovanja, spodbujanja, svetovanja ter komuniciranja s strokovnjaki.

Pri procesu opuščanja bodo sodelovali zdravstveni delavci, ki bodo udeležencem na razpolago v procesu odvajanja, sodelujočim pa bo na voljo brezplačna številka ter dodatna pomoč s praktičnimi nasveti.

• [Znan je predstavnik NVO v Evropskem ekonomsko-socialnem odboru](#)

Zaključil se je postopek izbora predstavnika NVO v Evropski ekonomsko-socialni odbor za obdobje 2020-2025. Do roka, objavljenega v javnem pozivu, je prispelo 123 popolnih prijav upravičenih nevladnih organizacij, ki so predlagale kandidate, kot je razvidno iz objavljenega seznama upravičencev in kandidatov. Dne 23. 3. 2020 je potekala javna predstavitev kandidatov, na kateri je bil imenovan predstavnik nevladnih organizacij, Goran Forbici.

[Nazaj na vrh](#)

ZANIMIVE NOVICE S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA PO SVETU

• [COVID-19 in vmešavanje tobačne industrije](#)

14. februarja 2020 je predstojnik programa Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) Health Emergencies izpostavil kajenje kot dejavnik tveganja za resnost okužbe spodnjega respiratornega trakta in da lahko enako predvidevamo za COVID-19, ki je tudi bolezen dihal. Zdravstveni strokovnjaki so prepoznali kadičle, kot potencialno ranljivo skupino COVID-19 in so posledično pozivali k prenehanju kajenja v Indoneziji (SZO), v Izraelu (Israel Medical Association for Smoking Cessation and Prevention), na Japonskem (Tokyo Medical Association), na Irskem (Health Service Executive) in v Južni Afriki (National Council Against Smoking NCAS). V nekaterih vzhodnih državah Sredozemlja so prepovedali uporabo vodne pipe (shisa) na javnem mestu, da bi se izognili prenašanju COVID-19.

Župan New Yorka je 2. marca 2020, opozoril na to, da kajenje in uporaba elektronskih cigaret povzročata, da so ljudje bolj ranljivi za COVID-19 in je spodbudil posameznike k prenehanju kajenja; avtorji in založniki, ki so tesno povezani s podjetjem Philip Morris International (PMI) ali pa njegovo financirano fundacijo Foundation for a Smoke-Free World (FSFW) so se aktivno zoperstavili temu. Poleg tega so odreagirali negativno, ko je nek strokovnjak, ki je opozarjal na nevarnosti uporabe elektronskih cigaret tekom izbruha koronavirusa, izjavil, da je inhaliranje hlapov iz nadomestkov cigaret enako kot, če bi ti »nekdo pljunil v obraz«. Marca 2020 je organizacija Reason, za katero je znano, da je povezana z PMI, objavila članek, v katerem je izjavila, da Center za nadzor bolezni s »širjenjem preplaha glede elektronskih cigaret spodkopava njihovo verodostojnost na predvečer dejanske javno-zdravstvene krize (COVID-19)."

Znanstveniki menijo, da ta epidemija prinaša »trenutek učenja«, v katerem so kadičle lahko edinstveno dovzetni za nasvete o prenehanju kajenja, obenem pa je možno, da bi povečanje števila ljudi, ki prenehajo s kajenjem, pomagalo zmanjšati okužbe SARS-CoV-2. Vendar je analiza stikov javnosti s tobačno industrijo in odzivov družbenih medijev pokazala, da uporablja globalno krizo COVID-19 za promocijo prehoda na tobačne izdelke za segrevanje ali elektronske cigarete; hkrati pa obsoja tiste, ki pozivajo k opuščanju kajenja. Propagirano je bilo tudi to, da obstajajo

protivirusne in protibakterijske lastnosti v sestavinah hlapov, ki lahko omejujejo prenašanje virusa. Prav tako so izkoristili priložnost za trgovanje z njihovimi delnicami, zagotavljanje nadaljnje dostopnosti njihovih izdelkov kljub karanteni, spodbujanje zalog elektronskih cigaret in novih tobačnih izdelkov ter celo ponujanje popustov na le-te. Tobakna industrija je vstopila v stik z oblikovalci politik v državah z nizkim oziroma srednjim dohodkom in jim ponudila tako imenovane »donacije«, medtem ko je istočasno iskala usluge, da si zagotovi nadaljno dostavo svojih izdelkov tekom karantene.

Težava je v tem, da tobačna epidemija ubije 8 milijonov ljudi letno. Ker ima tobačna industrija veliko vlogo v tej epidemiji, je predmet globalnega sporazuma Okvirne konvencije SZO za nadzor nad tobakom (FCTC), katera ima več kot 180 članic. Do današnjega dne je edina industrija, ki je na podlagi mednarodnega prava strogo nadzorovana. Zaradi škodljivih učinkov tobaka na zdravje, okolje in gospodarstvo je FCTC vključena v Cilje trajnostnega razvoja Organizacije združenih narodov (UN SDGs), pri čemer ohranja načelo, da dobro upravljanje javnega zdravja zahteva drugače obnašanje do tobačnih podjetij, kot pa do preostale industrije.

Medtem ko kriza COVID-19 predstavlja priložnost za spodbujanje kadičlecev po vsem svetu k takojšnji opustitvi kajenja, kar vključuje metodo prenehanja naenkrat (cold turkey), si tobačna industrija prizadeva za kljubovanje tej ideji s tem, ko prikriva povezavo med tobakom in COVID-19 in promovira elektronske cigarete ter tobačne izdelke za segrevanje, čeprav ni dokazov, da so ti izdelki varni kar se tiče prenosa COVID-19.

Medtem ko vlade lahko zagrabijo priložnost, da rešijo več življenj kot pa jih COVID-19 lahko vzame, jim tobačna industrija želi spodnesti verodostojnost in sposobnost, da bi to lahko izvedle, s

tem ko se z njimi želijo »povezati« in jim »donirati« pod pretvezo tako imenovane »korporativne družbene odgovornosti«, s čimer premaknejo pozornost javnosti k uporabi elektronskih cigaret in tobacnih izdelkov za segrevanje.

Kadilci so bolj dovzetni za gripo, kakor tudi za koronavirus, ki povzroča bližnjevzhodni respiratorni sindrom (MERS). Ko so kadilci okuženi s COVID-19, je za njih bolj verjetno, da bodo utrpeli resnejše zaplete, ki lahko vodijo v prezgodnjo smrt.

Napredovanje bolezni pri kadilcih s COVID-19 prikazuje kakšne škodljive učinke ima kajenje, kadar ni latentnega obdobja. To prikaže škodljivost kajenja bolj otipljivo in zato nujnost opuščenja bolj neposredno. Predpisi o izolaciji in karanteni vzpostavijo okolje, ki spodbuja zdravje in varnost, kar onemogoča slabe navade, kot je na primer kajenje. Obstaja široko razširjena zaskrbljenost glede premajhne zmogljivosti zdravstvenih sistemov in osebja, da bi se soočili s COVID-19. Slednje pa omogoča motivacijo za ohranjanje dobrih zdravstvenih navad, še posebej za tiste, ki so zaskrbljeni, da zdravljenje bolezni povezanih s kajenjem oziroma bolezni povzročenih zaradi kajenja neupravičeno obremenjuje zdravstvene sisteme.

Zato vse več vlad in zdravstvenih strokovnjakov vidi COVID-19 krizo kot priložnost, da spodbudi več kot 1 milijardo kadilcev na svetu k takojšnji opustitvi kajenja, da bi se zmanjšalo letno število 8 milijonov smrti.

Viri:

<https://gqtc.world/2020/03/24/covid-19-and-tobacco-industry-interference-2020/>

• Učinkovitost povečanja trošarin se med vrstami alkoholnih pijač močno razlikuje in odraža v državnem proračunu

Obstajajo številni dokazi, ki kažejo, da ljudje pijejo manj alkohola, kadar cene slednje narastejo. Zaradi tega je povečanje davka oz. trošarine na alkohol splošno priznan kot eden najučinkovitejših načinov za zmanjšanje škode zaradi uživanja alkohola. Kljub temu se trošarina na alkohol, vsaj v Veliki Britaniji, obračuna na proizvajalce pijač, ki niso končni potrošniki. Zato se lahko proizvajalci ali trgovci na drobno odločijo, da ne bodo zvišali cene svojega izdelka, ampak se lahko namesto tega odločijo za absorpiranje tega davka v obliki nižjega dobička. Poleg tega se lahko potrošniki na zvišanje cen odzovejo z nakupi cenejših izdelkov. V obeh primerih je vpliv »alkoholnih davkov« na cene in posledično na škodo, otopel.

Luca Panzone in Viviana Albani raziskujeta te težave v poročilu, ki ga je v začetku tega meseca objavila družba Alcohol Change UK, pri čemer uporabita podatke kartic zvestobe glede nakupov 17 milijonov kupcev iz supermarketov med letoma 2008 in 2013. To ugotovijo v skladu s trošarino za 2% vsako leto nad inflacijo.

Panzone in Albani sta preučila razmerje med davki na alkohol in ceno, ki jo plačujejo potrošniki. Ugotovila sta, da se povprečna cena, plačana za gin, rum, vodko in viski, obnaša, kot bi bilo pričakovati, in narašča hratni s povišanjem davka. Nasprotno pa za alkoholni pijači z okusom jabolke in hruške ("cider" in "perry") ni bilo sistematičnega razmerja med cenami ter višino davka, ki ga je vlada odmerila.

Raziskovalca sta sklenila, da davki na alkohol uspejo zvišati cene: za vse izdelke pri zvišanju davka za 1 funt se cene, ki se plačajo, dvignejo za 66 penijev. Vendar je očitna odpoved odziva cen alkoholnih pijač kot sta "cider" in "perry" na povišanje davkov zaskrbljujoča, ne nazadnje zato, ker gre za najcenejše izdelke na trgu, ki jih nesorazmerno favorizirajo težki pivci.

Ugotovitve poudarjajo jasno prednost minimalnih cen na enoto. Ker le-te neposredno določajo najnižjo maloprodajno ceno, se vladi ni treba zanašati na proizvajalce in prodajalce, da bi ceno prenesli na potrošnike. Poleg tega zviševanje cen najcenejših pijač ljudi omeji pri nakupovanju cenejših pijač. Dejansko ni presenetljivo, da so od začetka veljavnosti minimalnih cen na enoto na Škotskem cene alkoholnih pijač "cider" in "perry" strmo naraščale, prodaja pa upadala.

Viri:

www.ias.org.uk/What-we-do/Alcohol-Alert/March-2020.aspx?utm_source=Alcohol+Alert+enewsletter&utm_campaign=879308eb42-EMAIL_CAMPAIGN_2020_03&utm_medium=email&utm_term=0_1f2e93f1bc-879308eb42-456702661#COVER-STORY-Kings-Fund-Taxes-and-regulation-on-alcohol-highly-effective

• Industrija alkoholnih pijač se je v letu 2018 srečala s člani vlade in uradniki na Irskem 361-krat

9. marec 2020 - Irish Times poroča, da so bili ministri podvrženi lobiranju predstavnikov alkoholne industrije skoraj vsak dan v koledarskem letu 2018, istega leta pa je Dáil (spodnji dom parlamentarne telesa Irske) razpravljal o zakonodaji, namenjeni boju proti škodljivemu uživanju alkohola.

Raziskave, ki jih je na dvoletni svetovni konferenci o politiki alkohola v Dublinu predstavila organizacija Alcohol Action Ireland, kažejo, da so leta 2018, ko je bil sprejet Zakon o javnem zdravju (alcohol), ne pa še implementiran, predstavniki industrije alkoholnih pijač registrirali 96 lobijskih vrnitev. V tem letu so se udeležili 361 srečanj, ko je Dáil zasedal le 108 dni.

Lobiranje zakonodaje na Irskem je pokazalo, da so štiri od desetih največjih svetovnih podjetij alkoholnih pijač med osmimi proizvajalci pijač v državi, v štirih svetovnih službah za javna vprašanja in v 14. povezanih podjetjih, vključno z vinarji in oglaševalci, ki so se srečali z osmimi ministri kabineta, vključno s Taoiseach Leo Varadkarjem in njegovim glavnim svetovalec, predsednikom vlade in namestnikom za nadzorovanje članov stranke.

Lobisti so imeli tudi 36 ločenih srečanj z državnimi ministri iz vseh resorjev in 12 sestankov s posebnimi svetovalci ministrov v osmih ministrstvih, vključno z ministrstvom za zdravje. Srečali so se tudi s posameznimi predstavniki spodnjega doma irske legislature (Dáil Éireann) 309-krat in v tem letu 17-krat kontaktirali vsakega TD-ja s pismom ali e-pošto.

Viri:

http://www.ias.org.uk/What-we-do/Alcohol-Alert/March-2020.aspx?utm_source=Alcohol+Alert+enewsletter&utm_campaign=879308eb42-EMAIL_CAMPAIGN_2020_03&utm_medium=email&utm_term=0_1f2e93f1bc-879308eb42-456702661#COVER-STORY-Kings-Fund-Taxes-and-regulation-on-alcohol-highly-effective

• Zaradi nenehnega oglaševanja alkoholnih pijač strokovnjaki za javno zdravje pozivajo k njegovi prepovedi sponzorstva

04. marec 2020 - Škotski strokovnjaki za javno zdravje pozivajo k prepovedi sponzoriranja alkohola na športnih prireditvah, saj je nova študija ugotovila, da so reference na pijačo prikazane vsakih 15 sekund na televizijskem zaslonu, ko se odvijajo tekme ragbija (Six Nations rugby match) v živo in vsakih 98 sekund na nogometni tekmi v živo med Rangers in Celtic Old Firm.

Raziskovalci z Inštituta za socialni marketing in zdravje Univerze v Stirlingu so ugotovili, da alkoholne družbe predstavljajo v povprečju 7% glavnih sponzorjev ali partnerjev v teh športih med leti 2018 in 2019: 15% v ragbi sindikatu in 4% v nogometu.

Ko je prisotno sponzorstvo alkohola, je študija pokazala, da se „uporablja različne marketinške dejavnosti, s katerimi se zagotovi, da je potrošnikom reklama izredno dobro vidna.“ Sem sodijo kompleti logotipov, oglaševanje na stadionu, izdelki z omejeno izdajo in igralci, ki se pojavljajo v tržni vsebini.

Raziskovalna skupina je analizirala pogostost trženja alkohola v sedmih športnih oddajah v letih 2018-19 in ugotovila, da se reference na alkohol pojavljajo vsakih 15 sekund na Six Nations tekmah med Škotsko in Anglijo na Murrayfield stadionu 2018.

Za nogometne vrhunec škotskega Premiershipa se je to dogajalo v povprečju vsakih 57 sekund in potem v finalu škotskega pokala naraslo na 71 sekund in 98 sekund v ponovitvi tekme premier lige znamenitega mestnega derbija v Glasgowu.

Strokovnjaki za javno zdravje in izvajalci kampanj iz Alcohol Focus Scotland in Scotland and Scottish Health Action on Alcohol Problems (SHAAP) gledajo na rezultate študije kot še en dokazov več, da je potrebna prepoved sponzoriranja alkohola.

Alison Douglas, izvršna direktorica Alcohol Focus Scotland, je dejala: „Šport mora biti čist, navdihuje ga dobro zdravje in aktivno sodelovanje - uporaba tega kot promocijsko sredstvo za zasvojenost in zdravju škodljive izdelke je nesprejemljiva. Trenutni sistem samo-nadzorovanja ni nadzor“.

Direktor SHAAP-a dr. Eric Carlin je pozval klube, naj sledijo vodstvu švedskega ženskega nogometa pri zavračanju sponzoriranja alkohola in iger na srečo. Dejal je: "Zlahka je razumeti, zakaj veliko klubov pritegne prihodek alkoholnega sponzorstva, vendar moramo gledati na klube in organizacije, ki brez tega sponzorstva dobro upravljajo, in se oddaljiti od izdelkov, kot je alkohol, ki povzročajo velike težave na Škotskem.

Glavni avtor študije, Richard Purves iz Univerze v Stirlingu, je dejal: „Sponzorstvo za alkohol je bilo še posebej vidno v sindikatu ragbija, tako po številu sponzorskih odnosov z alkoholnimi podjetji, kot tudi po pogostosti referenc za trženje alkohola v analiziranih televizijskih oddajah.“

Kot odgovor na študijo, je predstavnik škotskega ragbija povedal reviji Scotsman: „Sponzorski prihodki nam pomagajo vložiti rekordne zneske v osnove ragbija za izboljšanje igre in družbe s spodbujanjem zdravega in aktivnega življenjskega sloga preko udeležbe.“

„Skupaj s partnerji zagotavljamo, da odgovorna sporočila prevladujejo skozi naše dneve tekem na Murrayfieldu - od programa tekem, družbenih medijev, svetlečih LED televizij na strani pa tudi na velikem zaslonu in preko sistemov javnega obveščanja.“

Viri:

http://www.ias.org.uk/What-we-do/Alcohol-Alert/March-2020.aspx?utm_source=Alcohol+Alert+enewsletter&utm_campaign=879308eb42-EMAIL_CAMPAIGN_2020_03&utm_medium=email&utm_term=0_1f2e93f1bc-879308eb42-456702661#COVER-STORY-Kings-Fund-Taxes-and-regulation-on-alcohol-highly-effective

NAPOVEDNIK DOGODKOV S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA

• [Svetovni dan zdravja "Vzemi si minuto časa in reci: HVALA", 7.4.2020](#)

Ob Svetovnem dnevu praznovanja dela medicinskih sester in babic se opominja svetovne voditeljke na kritično vlogo, ki jo imajo pri ohranjanju zdravega sveta. Medicinske sestre in drugi zdravstveni delavci so v ospredju odziva na COVID-19 - zagotavljajo visoko kakovost, spoštljivo zdravljenje in nego, vodijo dialog v okolišju za spoprijemanje s strahom in perečimi vprašanji ter v nekaterih primerih zbirajo podatke za klinične študije. Preprosto povedano, brez medicinskih sester ne bi bilo kakovostnega odziva.

V tem mednarodnem letu medicinskih sester in babic se bo na Svetovnem dnevu zdravja poudarilo trenutno stanje zdravstvene nege po vsem svetu. WHO in njeni partnerji bodo podali vrsto priporočil za okrepitev zdravstvene nege in babištva.

To bo bistvenega pomena, če želimo doseči nacionalne in globalne cilje, povezane z univerzalnim zdravstvenim varstvom, zdravjem mater in otrok, nalezljivimi in nenalezljivimi boleznimi, vključno z duševnim zdravjem, pripravljenostjo in odzivnostjo na nujne primere, varnostjo pacientov ter zagotavljanjem integrirane, na ljudi osredotočene nege.

Da bi lahko okrepili delovanje zdravstvene nege in babištva, prosimo SZO za podporo, da bodo vsi in povsod deležni zdravstvenega varstva, ki ga potrebujejo.

Ob Svetovnem dnevu zdravja bo predstavljeno prvo poročilo o stanju zdravstvene nege po svetu za leto 2020. Poročilo bo zagotovilo globalno sliko negovalne delovne sile in podprlo načrtovanje na podlagi dokazov za optimizacijo prispevka te delovne sile za izboljšanje zdravja in dobrega počutja za vse. Poročilo bo določilo dnevni red za zbiranje podatkov, politični dialog, raziskave in zagovorništvo, ter naložbe v zdravstveno delovno silo za prihodnje generacije. Podobno poročilo o babiški delovni sili bo objavljeno leta 2021.

Več informacij o konferenci in prijave lahko najdete [tukaj](#).

• [Nacionalni simpozij ob svetovnem dnevu brez tobaka, 25. maj 2020](#)

Ponedeljek, 25. maja 2020 se bo odvil Nacionalni simpozij ob Svetovnem dnevu brez tobaka s podnaslovom: "Zaščitimo mlade pred manipulacijo industrije" in "preprečimo rabo tobaka in nikotina med mladimi". Dogodek bo gostil [Nacionalni inštitut za javno zdravje](#) na Zaloški 29 v Ljubljani. Za udeležbo ni kotizacije, prijave za udeležbo pa se sprejemajo do vključno 20. maja 2020 oziroma do zapolnitve prostih mest.

• [Svetovni dan brez tobaka, 31.5.2020](#)

Leta 2020 bo svetovni dan brez tobaka obeležen v okviru teme "Zaščita mladih pred manipulacijo industrije in preprečevanje uporabe tobaka in nikotina med mladimi", kot je predlagala Svetovna zdravstvena organizacija. Odseva ključni cilj boja proti rabi tobaka in nikotina, t.j. preprečevanje njegovega uživanja pri mladostnikih.

Sprejete priporočene in učinkovite strategije v zvezi s tem bi morale biti preprosta naloga vseh javnih organov. Izbrana tema odraža potrebo po zaščiti sprejetja teh politik in preprečevanju javnega vmešavanja ter manipulacije industrije s tobačnimi in nikotinskimi izdelki.

Svet si ne more privoščiti zavajanja še ene generacije tobačne in nikotinske industrije, ki se pretvarja, da podpira svobodo osebne izbire, v resnici pa zagotavlja večne dobičke - ne glede na milijone ljudi, ki vsako leto plačujejo s svojimi življenji. WHO poziva vplivneže - v pop kulturi, na družbenih medijih, doma ali v učilnici -, ki dosežejo mladino in se z njo povežejo, da bi razkrili manipulativne taktike industrije za ustvarjanje nove generacije uporabnikov tobaka. Mladino moramo opolnomočiti z informacijami, da se bo uprla veliki tobačni industriji (Big Tobacco), tako da bo razkrila njihove laži in zavrnila uporabo njenih izdelkov.

• [5. evropska konferenca o nadzoru nad tobakom, 10. do 12. junij 2020 - Pariz, Francija](#)

Naslednja evropska konferenca ENSP o nadzoru nad tobakom (ECTC) bo 10. in 12. junija 2020 v Parizu, ki jo bo gostila slavna francoska ustanova za pariške prireditve - Les Salons Hoche in kjer bodo udeleženi tudi delegati SZOTK. 5. izdaja konference je soorganizirana s strani francoskega zaveznitva proti tobaku in DNF - Les Droits des Non-Fumeurs.

Zaradi epidemije koronavirusa je konferenca prestavljena na 12. do 14. oktobra 2020. Podaljšal pa se je tudi rok za vložitev povzetkov predavanj, in sicer do 31. julija 2020.

Več informacij o dogodku najdete [tukaj](#).

• [Svetovni Kongres boja proti raku 2020, 20.-22.11.2020, Muškat, Oman](#)

Svetovni Kongres boja proti raku 2020 je največja mednarodna konferenca o zdravju, ki se vsako leto zavzema za prenos znanja in dobrih praks med več kot 3.500 strokovnjaki na področju javnega zdravja iz več kot 130 različnih držav. Kongres bo potekal v glavnem mestu Omana, v Muškatu. Obravnal bo 5 večjih sklopov. Kongresa se bo predvidoma udeležil tudi naš podpredsednik, ki bo izpostavil pomen tobačnih trošarin na zmanjševanje stopnje kajenja.

Zaradi epidemije koronavirusa je kongres prestavljen na 16. do 18. marca 2021.

Več informacij je dostopnih na [spletnih straneh dogodka](#).

[Nazaj na vrh](#)

RAZPISI S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA

• [Program ukrepov na področju zdravja: Drugi sklop razpisov za sofinanciranje projektov v letu 2020](#)

CHAFEA - Izvajalska agencija za potrošnike, zdravje in hrano je 17. marca objavila drugi sklop javnih razpisov za sofinanciranje projektov v okviru Programa ukrepov na področju zdravja v letu 2020. Objavljeni so naslednji trije razpisi:

- Support to reforms in health workforce field - Initiatives on retention policies (Heading 1.2.1.1 of the AWP 2020) (v okviru tega sklopa je na voljo 800 000 EUR, CHAFEA bo podprla od dva do tri projekte)
- Support to reforms in health workforce field - Initiatives on medical deserts (Heading 1.2.1.1 of the AWP 2020) (v okviru tega sklopa je na voljo 800 000 EUR, CHAFEA bo podprla od dva do tri projekte)
- Support to reforms in health workforce field - Initiatives on task-shifting (Heading 1.2.1.1 of the AWP 2020) (v okviru tega sklopa je na voljo 800 000 EUR, CHAFEA bo podprla od dva do tri projekte)

Upravičeni prijavitelji:

Na razpis se lahko prijavijo zakonito ustanovljene organizacije, javni organi, organi javnega sektorja, zlasti raziskovalne in zdravstvene ustanove, univerze in visokošolske ustanove iz držav upravičenk v okviru programa ukrepov Evropske unije na področju zdravja. Glede drugih pogojev in partnerskih zahtev glej razpisno dokumentacijo.

Razpisuje: CHAFEA - Izvajalska agencija za potrošnike, zdravje in hrano

Vrednost razpisa: 2.400.000 EUR

Datum objave: 19.3.2020

Rok prijave: 10.6.2020

Trajanje projekta: do 36 mesecev.

Podrobne informacije najdete [tukaj](#).

• [Javni razpis za sofinanciranje programov na področju socialnega in zdravstvenega varstva v Mestni občini Murska Sobota v letu 2020](#)

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje programov v letu 2020 na področjih: A) Socialnega varstva, B) Programi Društev upokoencev, C) Posebni programi na področju socialnega varstva, D) Zdravstvenega varstva.

Upravičeni prijavitelji

Pogoj za kandidiranje na javnem razpisu je oblikovanje konzorcija, kjer je prijavitelj dom za starejše iz 50. člena ZSV, skladno s 1. točko 6. člena PSNSVS in izvaja storitve v javni mreži. V

kolikor prijavitelj ni izvajalec storitev pomoči na domu, se lahko za izvajanje omenjenih storitev poveže s subjektom, ki je izvajalec storitve pomoč družini na domu in izvaja storitve v javni mreži ter deluje na geografskem območju, ki ga pokriva konzorcijski partner zdravstveni dom.

Prijavitelj se mora za potrebe kandidiranja in izvajanja vsebin JR, povezati v konzorcij, kjer je obvezni partner zdravstveni dom, kot izvajalec osnovne zdravstvene dejavnosti na primarni ravni zdravstvene dejavnosti.

Dodatni partnerji v konzorciju so lahko območna enota Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije na območju prijavitelja, subjekti, ki izvajajo zdravstvene in socialno varstvene storitve in programe v javni mreži, lekarne, nevladne in humanitarne organizacije, zavodi in skupnosti zavodov, drugi subjekti, ki lahko s svojim delovanjem pripomorejo k izvajanju ukrepov.

Glede drugih pogojev glej razpisno dokumentacijo.

Razpisuje: Ministrstvo za zdravje

Datum objave: 16. 3. 2020

Rok prijave: 14. 4. 2020.

Podrobne informacije najdete [tukaj](#).

• **[Javni razpis za sofinanciranje dejavnosti in programov s področja socialnega in zdravstvenega varstva v Občini Ravne na Koroškem za leto 2020](#)**

Predmet javnega razpisa je zbiranje ponudb za sofinanciranje dejavnosti in programov s področja socialnega in zdravstvenega varstva v Občini Ravne na Koroškem za leto 2020.

Upravičeni prijavitelji:

Pravico do sofinanciranja dejavnosti in programov s področja socialnega in zdravstvenega varstva imajo:

Za izvajanje redne dejavnosti

- organizacije in društva s področja socialnega in zdravstvenega varstva, registrirana v skladu z Zakonom o društvih,
- prostovoljne in neprofitne invalidske organizacije,
- humanitarne organizacije, organizacije za samopomoč in dobrotelne organizacije, ustanovljene zato, da prispevajo k reševanju socialnih ali zdravstvenih stisk in težav drugih oseb oziroma da pomagajo ljudem, ki so pomoči potrebni.

Za izvajanje razvojnih programov

- organizacije in društva s področja socialnega in zdravstvenega varstva, registrirana v skladu z Zakonom o društvih,
- prostovoljne in neprofitne invalidske organizacije,
- humanitarne organizacije, organizacije za samopomoč in dobrotelne organizacije, ustanovljene zato, da prispevajo k reševanju socialnih ali zdravstvenih stisk in težav drugih oseb oziroma da pomagajo ljudem, ki so pomoči potrebni,
- javni zavodi, ustanove in druge fizične ali pravne osebe, ki so registrirane za opravljanje dejavnosti na področju socialnega in zdravstvenega varstva, ki izvajajo programe v Občini Ravne na Koroškem ali za občane Občine Ravne na Koroškem, kadar gre za dopolnitev njihove redne registrirane dejavnosti,
- prostovoljne in neprofitne organizacije in društva, katerih osnovna dejavnost ni s področja socialnega ali zdravstvenega varstva, vendar delujejo v javnem interesu in izvajajo razvojne programe z elementi socialne ali zdravstvene skrbi za zagotavljanje čim bolj enakopravnega vključevanja svojih članov in občanov Občine Ravne na Koroškem v okolje.

Osnovni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci programov in projektov:

- da imajo sedež ali organizacijsko enoto v Občini Ravne na Koroškem oziroma je njihov program dejavnosti zastavljen tako, da aktivno vključuje občane Občine Ravne na Koroškem;
  - da so vpisani v register in imajo dejavnost socialnega varstva ali zdravstvenega varstva opredeljeno v ustanovitvenih aktih;
  - da imajo zagotovljene materialne, prostorske, kadrovske in organizacijske pogoje za uresničevanje načrtovanih dejavnosti in programov;
  - da imajo urejeno evidenco o članstvu iz Občine Ravne na Koroškem (ni pogoj za javne zavode in javne ustanove).
- Razpisuje: CHAFAEA - Izvajalska agencija za potrošnike, zdravje in hrano

Razpisuje: Občina Ravne na Koroškem

Vrednost razpisa: 25.000 EUR

Datum objave: 16. 3. 2020

Rok prijave: 14. 4. 2020.

Podrobne informacije najdete [tukaj](#).

• **[IPA: Sofinanciranje projektov na področju izboljšanja življenjskih razmer Romov v Severni Makedoniji](#)**

V okviru instrumenta predpristopne pomoči IPA II je objavljen javni razpis, katerega cilj je prispevati k izboljšanju življenjskih razmer Romov v Severni Makedoniji, pri čemer je razpis osredotočen na izboljšanje bivanjskih razmer ter spodbujanje dostopa do izobraževalnih in zdravstvenih storitev.

Upravičeni prijavitelji

Na razpis se lahko prijavijo nevladne organizacije, organi javnega sektorja ter lokalne oblasti iz držav članic EU, Severne Makedonije ter drugih držav upravičen v okviru Uredbe (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja. Sodelujejo lahko tudi mednarodne organizacije. Glede drugih pogojev in partnerskih zahtev glej razpisno dokumentacijo.

Razpisuje: EuropeAid

Vrednost razpisa: 3,500,000.00 EUR

Datum objave: 19. 3. 2020

Rok prijave: 11. 5. 2020

Trajanje projekta: od 30 do 48 mesecev

Podrobne informacije in kriterije razpisa najdete [tukaj](#).

[Nazaj na vrh](#)

SLOVENSKA ZVEZA ZA JAVNO ZDRAVJE, OKOLJE IN TOBAČNO KONTROLO
Partizanska cesta 12, 2000 Maribor
TEL: +386 5 917 80 76
GSM: +386 51 317 113

Od prejemanja e-novic se lahko odjavite [tukaj](#)
Lahko pa nam pišete na elektronski naslov info@zadlnai.net

